

Uchwała z dnia 16 grudnia 2015 roku
Komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do spraw Stopni i Tytułów w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dra Jacka Więclawskiego w dziedzinie nauk społecznych w zakresie dyscypliny nauki o polityce

Na podstawie ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003, nr 65, poz. 595) z późniejszymi zmianami (Dz. U. 2005, nr 164, poz. 1365) w brzmieniu określonym ustawą z 18 marca 2011 r. (Dz. U. 2011, nr 84, poz. 455) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. 2011, nr 196, poz. 1165) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2011, nr 204, poz. 1200), **komisja habilitacyjna powołana przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Jacka Więclawskiego w dziedzinie nauk społecznych w zakresie dyscypliny nauki o polityce** w składzie:

Przewodniczący: prof. zw. dr hab. Konstanty A. Wojtaszczyk, Uniwersytet Warszawski;

Recenzenci:

Prof. zw. dr hab. Ryszard Zięba, Uniwersytet Warszawski – nieobecny;

Prof. dr hab. Czesław Maj, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie;

Prof. zw. dr hab. Sebastian Wojciechowski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;

Członkowie:

Prof. dr hab. Lubomir Zyblikiewicz, Uniwersytet Jagielloński;

Dr hab. prof. UAM Tadeusz Wallas, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;

Sekretarz Komisji:

Dr hab. prof. UAM Agnieszka Stępińska,

po zapoznaniu się z autoreferatem, recenzjami i innymi dokumentami dostarczonymi przez Habilitanta dokonała oceny jego:

1. osiągnięć naukowo-badawczych ,
2. aktywności naukowo-badawczej ,
3. osiągnięć w zakresie dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego oraz
4. dokonań w zakresie współpracy międzynarodowej .

Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowo-badawcze, dydaktyczne, popularyzatorskie i organizacyjne, dokonania w zakresie współpracy międzynarodowej Habilitanta, opinie recenzentów oraz opinie wyrażone w toku dyskusji przez członków komisji habilitacyjnej, w wyniku przeprowadzonego w trybie jawnym głosowania (wobec braku wniosku Habilitanta o przeprowadzenie głosowania tajnego zgodnie z art. 18a ust. 9 ustawy), **komisja**

habilitacyjna wyraża pozytywną opinię w sprawie wniosku dr. Jacka Więclawskiego o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie dyscypliny nauki o polityce.

W głosowaniu nad wnioskiem o pozytywną opinię w sprawie wniosku, o którym mowa wyżej uczestniczyło 6 członków komisji habilitacyjnej (jedna osoba była nieobecna). Czterech z nich opowiedziało się za taką opinią, nikt nie był przeciw, a dwaj członkowie wstrzymali się od głosu.

Głosowanie odpowiadało wymogom formalnym sformułowanym w paragrafie 15 ust. 1 rozporządzenia z 22 września 2011 r.

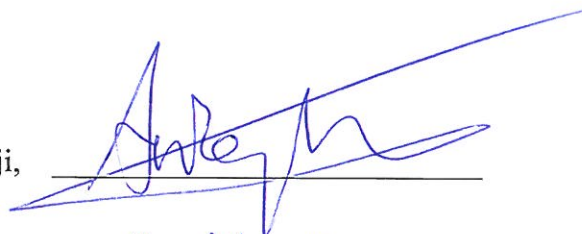
Niniejsza uchwała, zgodnie z artykułem 18a ust. 11 ustawy, ma status opinii dla Rady Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Poznań 16 grudnia 2015 r.

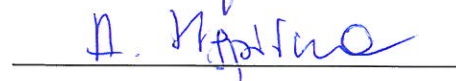
Załączniki:

1. Uzasadnienie uchwały komisji habilitacyjnej z 16 grudnia 2015 r.
2. Lista obecności na posiedzeniu komisji habilitacyjnej z 16 grudnia 2015 r.
3. Protokół posiedzenia komisji habilitacyjnej z 16 grudnia 2015 r.

1. prof. Konstanty A. Wojtaszczyk, UW, przewodniczący komisji,

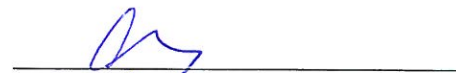
2. dr hab. Agnieszka Stępińska, UAM, sekretarz komisji

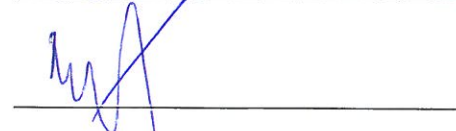
3. prof. Ryszard Zięba, UW, recenzent,

4. dr hab. Czesław Maj, UMCS, recenzent,

5. prof. Sebastian Wojciechowski, UAM, recenzent,

6. prof. Lubomir Zyblikiewicz, UJ, członek komisji,

7. dr hab. Tadeusz Wallas, UAM, członek komisji.

**Uzasadnienie uchwały z dnia 16 grudnia 2015 roku Komisji habilitacyjnej powołanej
przez Centralną Komisję do spraw Stopni i Tytułów w celu przeprowadzenia
postępowania habilitacyjnego dra Jacka Więclawskiego w dziedzinie *nauk społecznych*
w zakresie dyscypliny *nauki o polityce***

Komisja habilitacyjna stwierdza, że osiągnięcia naukowo-badawcze habilitanta, zaprezentowane w złożonej przez niego dokumentacji wraz z wnioskiem o wszczęcie procedur habilitacyjnych do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów wnoszą znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej.

Podejmując decyzję wzięto pod uwagę:

1. osiągnięcia naukowe, o których mowa w artykule 16 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy;
2. aktywność naukową, wskazaną w artykule 16 ust. 1 ustawy;
3. osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego, wskazane w paragrafie 5 rozporządzenia z 1 września 2011 r.;
4. dokonania w ramach współpracy międzynarodowej habilitanta, o których mowa w paragrafie 5 rozporządzenia z 1 września 2011 r.

Ad 1.

Habilitant tytuł zawodowy magistra nauk politycznych uzyskał w roku 1993 na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Pracę magisterską zatytułowaną „Ewolucja systemu partyjnego Królestwa Danii po II wojnie światowej” przygotował pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Stanisława Gebethnera. W dniu 19 stycznia 2005 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, broniąc pracę zatytułowaną „Polityczno-prawne uwarunkowania procesu naturalizacji ludności rosyjskiej w Republice Łotewskiej”, napisaną pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Stanisława Gebethnera.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.), jako osiągnięcie stanowiące podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazał monografię zatytułowaną: „Teoria realizmu Hansa J. Morgenthaua: koncepcje, krytyka i znaczenie dla współczesnych stosunków międzynarodowych”, wydaną w Olsztynie w 2014 roku przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego.

Ad 2.

Podstawowym obszarem zainteresowań habilitanta jest teoria stosunków międzynarodowych, w szczególności zaś rozważania teoretyczne związane z paradygmatem realistycznym. Jednocześnie, habilitant podejmuje próby wykorzystania teorii realizmu do analizy polityki zagranicznej (w szczególności Polski oraz Federacji Rosyjskiej) oraz relacji między Rosją a Unią Europejską), a także procesów politycznych zachodzących w Europie Środkowo – Wschodniej. Głównym pytaniem badawczym jest tu pytanie o adekwatność wykorzystania paradygmatu realistycznego do tego typu analiz, zwłaszcza badań nad rzeczywistością międzynarodową po rozpadzie ładu dwubiegunowego.

Wyniki prowadzonych badań przedstawiane były przez Habilitanta w publikacjach naukowych oraz podczas krajowych i zagranicznych konferencji naukowych. Do osiągnięć naukowych innych niż monografia wymieniona w pkt. 1, zaliczyć należy 28 publikacji, w tym 1 monografię zatytułowaną „Proces naturalizacji ludności rosyjskiej w Republice Łotewskiej (1991-2004)”, wydaną w 2015 roku przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego, 18 artykułów naukowych, 6 recenzji oraz 3 hasła w pracy zbiorowej pt. „Podstawowe kategorie bezpieczeństwa narodowego”, pod redakcją A. Żukowskiego, M. Hartlińskiego, W.T. Modzelewskiego i J. Więclawskiego. Warto przy tym podkreślić, iż spośród 12 artykułów napisanych w języku angielskim, 9 opublikowanych zostało poza granicami Polski w m. in. takich czasopismach jak: *International Journal of Social Science Research*, *Journal of Politics and Law*, *Asian Social Science*, *Review of European Studies*, czy *International Journal of Humanities and Social Science*. Ponadto, 3 recenzje przygotowanych przez habilitanta w języku angielskim opublikowanych zostało w czasopismach znajdujących się w bazie JRC lub na liście ERICH (*Canadian Journal of Political Science* oraz *International Journal*), zaś trzy kolejne anglojęzyczne recenzje ukazały się w takich czasopismach jak: *Journal of International Political Theory*, *Globality Studies Journal* oraz *AntePodium. Online Journal of World Affairs*.

Habilitant opublikował również 2 artykuły w języku angielskim w polskich czasopismach (*Politeja* oraz *Mysł Ekonomiczna i Polityczna*) oraz 6 artykułów w języku polskim w czasopismach polskich (*Studia Polityczne*, *Ekonomiczno – Informatyczny Kwartalnik Teoretyczny*), oraz pracach zbiorowych (rozdział pt. „Rosjanie na Łotwie – problem statusu i praw obywatelskich ludności rosyjskiej w Republice Łotewskiej” zawarty w

pracy pod red. A. Hołuba, *Narody XXI wieku*, Olsztyn 2007 oraz rozdział pt. „Realizm czy idealizm – interesy Rosji i Unii Europejskiej w dialogu i współpracy międzynarodowej” zawarty w pracy pod red. J. Fiszera, *Polska – Unia Europejska – Świat*, PAN Warszawa 2007). Do druku przyjęty został przez redakcję *Środkowoeuropejskich Studiów Politycznych* artykuł przygotowany w języku angielskim pt. „The Gap between the Liberal Rhetoric and the Socio-Political Reality of Contemporary International Relations – the Example of East-Central Europe”.

Zaprezentowane w tych publikacjach badania cieszą się zainteresowaniem środowiska naukowego w Polsce i na świecie, o czym świadczą cytowania prac habilitanta (liczba cytowań wg bazy Publish or Perish: 9, index Hirsha: 2). Z kolei monografia wskazana przez habilitanta jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy wyróżniona została przez Kapitułę Ogólnopolskiego Konkursu im. Profesora Czesława Mojsiewicza na najlepszą książkę o tematyce politologicznej opublikowaną w 2014 roku.

W recenzowanym okresie habilitant uczestniczył w 12 konferencjach, seminariach i debatach naukowych, wygłaszając referaty lub komentarze. Część z nich miała charakter międzynarodowy, niemniej zdecydowana większość odbywała się w Polsce. Jednocześnie, Habilitant aktywnie uczestniczył w pracach komitetów organizacyjnych 5 konferencji, które odbyły się w Uczelni Łazarskiego w Warszawie.

Dr Jacek Więclawski brał udział (jako ekspert) w pracach sieci badawczej „The Expert on Europe”, która koordynowana jest przez The University Association for Contemporary European Studies z siedzibą w Londynie. Habilitant jest członkiem tego Towarzystwa. Należy on także do Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (Oddział w Olsztynie).

W badanym okresie habilitant uczestniczył w pracach zespołu eksperckiego inicjującego przygotowanie wniosku o międzynarodowy grant badawczy w ramach 7. Programu Ramowego Unii Europejskiej zatytułowany „Exploring the European debate within states long 'addicted' to Europe: joint case of the US, Russia, Ukraine and Turkey” (w 2007 roku), a także złożył propozycję pobytu w charakterze *visiting scholar* do Department of Politics, McGill University w Montrealu, w Kanadzie i otrzymał pozytywną odpowiedź.

Ad 3.

Na aktywność habilitanta dydaktyczną składają się trzy podstawowe elementy: opieka nad studentami przygotowującymi prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) i opieka

naukowa nad doktorantami, opieka nad działalnością kół naukowych oraz opracowanie autorskich programów zajęć do wykładanych przedmiotów. Dr Jacek Więclawski był dotąd promotorem 58 prac dyplomowych, w tym 20 prac licencjackich w Uczelni Łazarskiego i na Uniwersytecie Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie oraz 38 prac magisterskich w Uczelni Łazarskiego w Warszawie, a także recenzentem 50 prac licencjackich i magisterskich w Uczelni Łazarskiego w Warszawie. W badanym okresie habilitant pełnił funkcję promotora pomocniczego w dwóch przewodach doktorskich: mgr Mariyi Kozak – Zheltovskiej (praca pt. „Reflection of British Foreign Policy in the Political Discourse of Tony Blair”, Wydział Nauk Politycznych Akademii Humanistycznej im. A. Gieyszтора w Pułtusku) oraz mgr Anny Popławskiej (praca pt. „Polityczne aspekty migracji hispanoamerykańskich do USA po II wojnie światowej”, Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie).

W recenzowanym okresie dr J. Więclawski prowadził zajęcia z zakresu stosunków międzynarodowych w oparciu o autorskie programy. Działalność dydaktyczna Habilitant spójna jest z działalnością naukową – wśród wykładanych przez dr J. Więclawskiego przedmiotów znajdują się m. in. podstawy wiedzy o stosunkach międzynarodowych, współczesne teorie stosunków międzynarodowych, metodologia stosunków międzynarodowych, czy też historia stosunków międzynarodowych.

Aktywność organizacyjna polegała przede wszystkim na organizacji procesu dydaktyki oraz organizacji działalności naukowej. W zakresie organizacji procesu dydaktyki habilitant pełnił funkcję pełnomocnika Dziekana Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie do spraw studiów doktoranckich z nauk społecznych w zakresie nauk o polityce w języku angielskim. Aktywność w zakresie popularyzacji nauki podejmowane przez jego osobę przejawiała się w pełnieniu (w latach 2008 – 2013) funkcji opiekuna naukowego Koła Naukowego Młodych Dyplomatów Uczelni Łazarskiego w Warszawie oraz wygłoszenia referatu w ramach Szkoły Letniej dla studentów rosyjskich zorganizowanej we wrześniu 2014 roku w Olsztynie przez Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie i Immanuel Kant Baltic Federal University w Kaliningradzie.

Ad 4.

W zakresie międzynarodowej działalności naukowej warto ponownie przywołać aktywność habilitanta w zakresie publikowania artykułów naukowych oraz recenzji

naukowych w czasopiśmie zagranicznych, w tym w czasopiśmie znajdujących się w bazie JRC lub na liście ERICH. Dr J. Więclawski uczestniczył także w międzynarodowych konferencjach i seminariach, w tym w seminarium zorganizowanym w Department of Politics University of Striling.

Ponadto, habilitant uczestniczył w projekcie „Close neighbours in 21st century – new communications and perception”, realizowanym przez Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie i Immanuel Kant Baltic Federal University w Kaliningradzie w ramach „Programu Lithuania - Poland – Ryssia ENPI Cross-Border Cooperation Programme 2007-2013”.

W zakresie przygotowywania projektów naukowych był on członkiem zespołu eksperckiego inicjującego przygotowanie wniosku o międzynarodowy grant badawczy w ramach 7. Programu Ramowego Unii Europejskiej zatytułowany „Exploring the European debate within states long 'addicted' to Europe: joint case of the US, Russia, Ukraine and Turkey” (w 2007 roku).

Pełni on także funkcję eksperta w sieci badawczej „The Expert on Europe”, która koordynowana jest przez The University Association for Contemporary European Studies z siedzibą w Londynie (zakres konsultacji: relacje Unia Europejska – Federacja Rosyjska, teoretyczne i praktyczne aspekty transformacji politycznej Europy Środkowo-Wschodniej).

Dr J. Więclawski jest również członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma naukowego „Review of European Studies”, wydawanego przez Canadian Centre for Science and Education w Toronto oraz członkiem The University Association for Contemporary European Studies.

Podstawę dokonanej przez komisję habilitacyjną oceny dorobku naukowo- badawczego, dydaktycznego, popularyzatorskiego, organizacyjnego i w zakresie współpracy międzynarodowej, stanowiły nie tylko zaprezentowane powyżej informacje, zawarte w sporządzonym przez habilitanta autoreferacie oraz załącznikach jemu towarzyszących. Komisja przede wszystkim uwzględniła opinie recenzentów wyznaczonych w postępowaniu habilitacyjnym, opinie pozostałych swych członków oraz wnioski wynikające z dyskusji, która odbyła się w dniu 16 grudnia 2015 roku.

Komisja podkreśliła, że na korzyść habilitanta przemawia fakt, iż habilitant opublikował szereg swoich prac w zagranicznych czasopiśmie naukowych. Ponadto, za osiągnięcie habilitanta uznano podjęcie próby przeniesienia rozważań teoretycznych na grunt praktyki międzynarodowej, poprzez dostosowanie rozwiązania z teorii H. L. Morgenthaua

do analizy niektórych wydarzeń i procesów, w szczególności do rozpadu Związku Radzieckiego, oceny polityki zagranicznej i określenia wpływu i pozycji państw na arenie międzynarodowej. Próby te zostały różnie ocenione przez recenzentów jako mniej lub bardziej udane, niemniej zostały one zgodnie uznane za oryginalny wkład do dziedziny nauk o polityce. Ponadto, Komisja pozytywnie oceniła działalność dydaktyczną i organizacyjną habilitanta.

Komisja zgłosiła natomiast zastrzeżenia dotyczące kwestii konceptualizacji i metodologii: habilitant nie zawarł w swojej pracy pytań badawczych i hipotez, niemniej sformułował cele i tezy badawcze, których słuszność następnie – w poszczególnych rozdziałach książki – potwierdzał. Wskazane zostały także braki w bibliografii, niemniej większość członków Komisji uznała wykorzystaną bazę źródłową za możliwą do zaakceptowania.

W opinii większości członków Komisji, w zdecydowanej większości badanych obszarów habilitant spełnia wymogi ustawowe. Dokonując ostatecznej analizy i oceny wskazanych powyżej aspektów składających się na dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny habilitanta oraz na jego dokonania w zakresie współpracy międzynarodowej Komisja uznała, że stanowi on podstawę do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce. Uwzględniając powyższe, komisja stwierdza jak we wstępie.

